

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

9. 3. 2005

B6-0193/2005 }
B6-0198/2005 }
B6-0206/2005 }
B6-0209/2005 }
B6-0212/2005 } RC1

SPOLEČNÝ NÁVRH USNESENÍ,

který v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu předložili poslanci:

- Bogdan Adam Klich, Aldis Kušķis, Bernd Posselt, Árpád Duka-Zólyomi a Rihards Pīks za skupinu PPE-DE
- Pasqualina Napoletano a Jan Marinus Wiersma za skupinu PSE
- Janusz Onyszkiewicz, Emma Bonino, Marco Pannella a Henrik Lax za skupinu ALDE
- Elisabeth Schroedter, Joost Lagendijk a Marie Anne Isler Béguin za skupinu Verts/ALE
- Anna Elzbieta Fotyga, Inese Vaidere a Konrad Szymański za skupinu UEN

a který nahrazuje návrhy předložené níže uvedenými skupinami:

- PPE-DE (B6-0193/2005)
- ALDE (B6-0198/2005)
- PSE (B6-0206/2005)
- UEN (B6-0209/2005)
- Verts/ALE (B6-0212/2005)

o Bělorusku

RC\559759CS.doc

PE 356.349v01-00}
PE 356.354v01-00}
PE 356.362v01-00}
PE 356.365v01-00}
PE 356.368} RC1

CS

CS

Usnesení Evropského parlamentu o Bělorusku

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení k situaci v Bělorusku, zejména na usnesení ze dne 16. září 2004 a na usnesení ze dne 28. října 2004 o politické situaci v Bělorusku po parlamentních volbách a referendu, které se konaly dne 17. října 2004,
 - s ohledem na stanovisko k referendu, které se konalo dne 17. října 2004 v Bělorusku, přijaté na 60. plenárním zasedání Benátské komise konaném ve dnech 8.–9. října 2004,
 - s ohledem na konečné závěry mezinárodní volební pozorovatelské mise parlamentního shromáždění OBSE ze dne 9. prosince 2004,
 - s ohledem na usnesení parlamentního shromáždění Rady Evropy o situaci v Bělorusku, a zejména na jeho usnesení ze dne 28. dubna 2004 o pronásledování novinářů v Běloruské republice,
 - s ohledem na prohlášení vedoucího úřadu OBSE v Minsku o trestech odnětí svobody udělených dvěma členům běloruské opozice obviněným z hanobení běloruského prezidenta,
 - s ohledem zejména na „akční plán EU na podporu demokracie v Bělorusku“ přijatý delegací Evropského parlamentu pro vztahy s Běloruskem dne 23. února 2005,
 - s ohledem zejména na své usnesení ze dne 11. února 2003 o vztazích mezi Evropskou unií a Běloruskem: k budoucímu partnerství,
 - s ohledem na Sacharovovu cenu za svobodu myšlení, která byla v prosinci 2004 udělena Běloruské asociaci novinářů;
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. května 2004 o evropské politice sousedství (KOM(2004)0373),
 - s ohledem na rezoluci o situaci v oblasti lidských práv v Bělorusku, která byla přijata Výborem OSN pro lidská práva dne 15. dubna 2004,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, a zejména na články 19 a 21, které zaručují právo na svobodu projevu a na pokojné shromažďování,
 - s ohledem na sankce, které EU přijalo proti běloruským činitelům dne 2. července 2004, jež násl
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že parlamentní trojka dospěla k závěru, že parlamentní ani prezidentské volby v letech 2000 a 2001 nebyly svobodné a spravedlivé a předcházely jim svévolné zásahy vlády namířené proti politické opozici, nezávislým sdělovacím prostředkům a organizacím zabývajícím se sledováním průběhu voleb, což je závažným porušením

RC\559759CS.doc

PE 356.349v01-00}
PE 356.354v01-00}
PE 356.362v01-00}
PE 356.365v01-00}
PE 356.368} RC1

demokratických zásad,

- B. vzhledem k tomu, že místo zlepšení se situace v Bělorusku i nadále zhoršuje, což má za následek situaci, kdy jsou neúnosně porušována lidská práva a práva menšin, dolní sněmovna je zbavena svých zákonodárných práv a hospodářský život řídí prezident; vzhledem k tomu, že k tomuto porušování patří uvěznění členů demokratické opozice a další formy represí, jež jsou vůči nim používány, rušení politických stran během přípravy na volby, utlačování a zastrahování opozičních kandidátů a zákazy přítomnosti zástupců opozičních stran ve volebních místnostech,
- C. vzhledem k tomu, že EU opakovaně odsoudila uvěznění významných představitelů opozice vládou prezidenta Lukašenka a že v nevyřešených případech zmizení řady osob nebylo dosaženo žádného pokroku,
- D. vzhledem k tomu, že Michail Marynič, bývalý ministr vnějších ekonomických vztahů, bývalý velvyslanec a kandidát na prezidenta ve volbách v polovině roku 2001, byl odsouzen k trestu 5 let odnětí svobody, který byl 18. února 2005 zkrácen na 3 roky a 6 měsíců,
- E. vzhledem k tomu, že v několika uplynulých letech bylo z „technických“ důvodů zrušeno několik politických stran a více než 50 demokratických nevládních organizací různé úrovně a různého politického zaměření, přes 25 nezávislých sdělovacích prostředků a několik vzdělávacích zařízení, avšak bylo zjevné, že ve všech případech byly tyto organizace potrestány za kritiku prezidenta Lukašenka a jeho politiky,
- F. vzhledem k tomu, že se v Bělorusku stále konají politicky motivovaná zatýkání a soudy aktivistů patřících k demokratickému hnutí a nezávislých novinářů a deportace zahraničních občanů; vzhledem k tomu, že v září 2004 byli dva členové běloruské opozice, Valerij Levoněvskij a Alexandr Vasiljev, odsouzeni k dvěma letům odnětí svobody na základě obvinění z hanobení prezidenta Běloruska,
- G. vzhledem k tomu, že pokojné protesty drobných obchodníků se setkaly se zastrahováním vlády a organizátoři stávek byli zadrženi a pokutováni,
- H. vzhledem k tomu, že usnesení parlamentního shromáždění Rady Evropy ze dne 28. května 2004 uznalo důkazy o zapojení státních úředníků do únosu a údajného atentátu na vedoucího představitele opozice v roce 1999, a vzhledem k tomu, že v květnu 2004 Rada Evropy odmítla žádost Běloruska o obnovení jeho zvláštního postavení v této organizaci, které bylo pozastaveno, když prezident Lukašenko rozpustil v roce 1997 parlament,
- I. jsa velmi znepokojen rozhodnutím běloruských úřadů odejmout licenci právnické osoby mezinárodně uznávané European Humanities University v Minsku, jež byla pozoruhodným příkladem akademické svobody a prosazování skutečně evropských hodnot ve výukových a výzkumných programech; toto rozhodnutí bude mít neblahé následky pro akademickou budoucnost stovek studentů a učitelů,
- J. vzhledem k tomu, že v dubnu 2004 Výbor OSN pro lidská práva kritizoval Bělorusko kvůli přetrvávajícím zprávám o svévolném zatýkání a zadržování a potlačování nevládních organizací a opozičních politických stran a všech, kdo jsou zapojeni do demokratické

činnosti,

1. I důrazně odsuzuje systematické a zvyšující se pronásledování a zastrašování, jehož se dopouštějí státní činitelé, zejména ministerstvo pro informace, na novinářích, vydavatelích a sdělovacích prostředcích, které jsou kritické vůči prezidentovi republiky či vládě Běloruska; odsuzuje rovněž nevybíravé útoky páchané na příslušnících opozice, na bojovnících za lidská práva a všech osobách, které se snaží svobodně kritizovat prezidenta a režim, jak dokládá svévolné zatýkání, špatné zacházení se zadrženými osobami, mizení, politicky motivované pronásledování a další represivní akty, které znevažují základní zásady demokracie a právního státu;
2. domnívá se, že proces s panem Maryničem byl politicky motivovaný a že jeho odsouzení bylo politicky motivovaným zneužitím soudního systému, což je dalším důkazem nedostatečné nezávislosti soudů v Bělorusku a ukazuje na všeobecně nedostatečné dodržování zásad právního státu a na celkové klima politického útlaku;
3. vyzývá orgány Běloruska, aby okamžitě a bezpodmínečně osvobodily Michaila Maryniče;
4. žádá orgány Běloruska, aby okamžitě propustily Valerie Levoněvského, Alexandra Vasiljeva a všechny ostatní vězněné politické odpůrce režimu;
5. opakuje svou výzvu k okamžitému propuštění profesora Bandazevského, vědce, který se specializuje na nukleární medicínu a který byl dne 18. června 2001 odsouzen k osmi letům odnětí svobody za svou otevřenou kritiku státních orgánů v souvislosti s vědeckým výzkumem jaderné katastrofy v Černobylu v roce 1986;
6. žádá, aby bylo zahájeno nezávislé vyšetřování pod vedením neutrálního vyšetřovatele ve věci zmizení bývalého ministra vnitra Jurije Zacharenka, bývalého místopředsedy běloruského parlamentu Viktora Gončara, podnikatele Anatolije Krasovského a kameramana ruského televizního kanálu ORT Dmitrije Zavadského;
7. vyzývá orgány Běloruska, aby umožnily pokojné protesty drobných obchodníků a aby propustily z vazby organizátory a vedoucí těchto protestů;
8. považuje prodloužení funkčního období prezidenta Lukašenka prostřednictvím referenda za další důkaz autoritářského způsobu řízení země;
9. zdůrazňuje, že Bělorusko je jedinou evropskou zemí bez smluvních vztahů s EU kvůli rozsáhlému porušování lidských práv a vyzývá Radu, aby odsoudila současný běloruský režim jako diktaturu a prezidenta Lukašenka jako diktátora;
10. vyzývá Radu a vlády členských států, aby zjistily a zmrazily osobní majetek prezidenta Lukašenka a těch vysokých představitelů režimu, kteří zajišťují pokračování diktatury;
11. žádá Radu a vlády členských států, aby představitele běloruských orgánů připojily na seznam osob, jimž je zakázáno udělování víz ke vstupu na území členských států EU;

12. poukazuje na to, že všechna významná ustanovení Úmluvy OSN o právním postavení uprchlíků, která platí pro politické uprchlíky, a ustanovení evropských dohod o udělování azylu se vztahují rovněž na oběti Lukašenkova režimu;
13. vyzývá Bělorusko, aby sladilo své policejní a bezpečnostní síly se svými závazky podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;
14. vyzývá běloruské úřady, aby ihned přestaly zastrašovat všechna vzdělávací zařízení v zemi a aby respektovaly základní principy akademické svobody, pedagogické nezávislosti a tolerance ve vzdělávání;
15. zdůrazňuje, že politika sankcí vůči Bělorusku se zaměří pouze na státní orgány země a nebude se dotýkat běloruské společnosti, jak stanoví akční plán EU na podporu demokracie v Bělorusku, který nedávno schválila delegace Evropského parlamentu pro vztahy s Běloruskem;
16. podporuje upevňování občanské společnosti v Bělorusku a vítá rozhodnutí Komise financovat v Bělorusku projekty v rámci Evropské iniciativy pro demokracii a lidská práva (EIDHR);
17. zdůrazňuje, že je třeba využít všech diplomatických a politických prostředků k navrácení Běloruska do evropské rodiny a umožnit tak této zemi, aby měla významnou úlohu v rozvoji evropské sousedské politiky, jak by tomu mělo být;
18. znovu zdůrazňuje, že další rozvoj vztahů EU s Běloruskem bude i nadále záviset na pokroku směrem k demokratizaci a reformě v této zemi;
19. naléhá na Komisi, Radu a vlády členských států, aby vypracovaly akční plán dalších způsobů, jak zvýšit podporu – spolu s dalšími demokratickými zeměmi a mezinárodními institucemi – pro všechny zbývající demokratické síly v Bělorusku a aby účinněji pomáhaly lidem v občanské společnosti Běloruska, kteří usilují o demokratické změny v Bělorusku;
20. podporuje vytvoření alternativních a přístupných informačních zdrojů, jako jsou televize a rozhlas, v sousedních zemích (v Polsku a/nebo v Litvě) s cílem překonat izolaci Běloruska a oslovit co nejvíce obyvatel;
21. vyjadřuje zklamání nad mlčením Komise, které následovalo po trojce EU-Rusko týkající se všech rozhovorů, které by se mohly konat o situaci lidských práv v Bělorusku, zejména o problému politického mizení a bezohledného potlačování svobody projevu, což je zvláště odsouzeníhodné vzhledem k tomu, že se trojka měla věnovat „demokracii a lidským právům ve společném sousedství EU a Ruska“;
22. vyzývá orgány EU, aby trvaly na tom, že otázky lidských práv musí být stálým bodem jednání všech budoucích setkání EU a Rusko, a domnívá se, že situace v Bělorusku by se měla rovněž vyskytovat na pořadu jednání všech pravidelných konzultací mezi EU a Ruskem;
23. vyzývá Radu a členské státy, aby provedly nezávislé vyšetřování politických zmizení v Bělorusku a aby vytvořily fond na pomoc rodinám zmizelých osob a dalších obětí

běloruského režimu;

24. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, vládě a parlamentu Běloruska a parlamentním shromážděním OBSE a Rady Evropy.